

τοιῷδε πίνακος τίθεται ὁ λογ. Ἀκ. = 3, 00000, διὸ 2 λογ. Ἀκ = 6, 00000. Καὶ ἀπὸ τῆδε ἄρα τῆ ἀριθμῆ τὸν λογάριθμον τῆς σιωφαπτομνῆς παντὸς τόξου ἀφαιρετέον, ἐπειδὴν ὁ τῆς ἐφαπτομνῆς ζητῆται τῆ αὐτῆ τόξου λογάριθμος· ἢ τὸν τῆς ἐφαπτομνῆς ἀνάπαλιν, ζητημνῆ τῆ τῆς σιωφαπτομνῆς· τὰ πολλὰ δὲ τὰς ἐφαπτομνῆς ἢ σιωφαπτομνῆς, ὡς ὁ Πίναξ ἔ περιέχει, ἐκκλίνεν οἶοντε, ἀντὶ τῆ λόγου τῶν ἐφαπτομνῶν, τῆ τῶν σιωφαπτομνῶν ἀνάπαλιν λαμβανομνῆς, ἢ καὶ ἐκείνῆ, ἀντὶ τῆτῆ (§. 849.). Ἀλλὰ γὰρ διὰ τῶν ὑποσιωπτομνῶν ἐφεξῆς παραδειγματῶν, ὅσατε λοιπὰ, καὶ τὰ δὴ εἰρημνῆ ταῦτα διαλυκάνθησεται.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.

§. 874. Ἐσω (§. 860.) γωνία $A = 61^{\circ}, 15'$ Σχ. 174. καὶ γωνία $B = 94^{\circ}, 20'$, ἥσ ἀναπλήρωμα $85^{\circ}, 40'$ · ἐξ ὧν ἢ $\Gamma = 24^{\circ}, 25'$ · καὶ ἔσω δὴ ἐκ τῆ κατ' ἐπιτομνῆ Πίνακος, ἐγγύσπερ Ἡμ. $A = 877$, καὶ Ἡμ. $B = 997$, καὶ Ἡμ. $\Gamma = 413$. Οὐκἔν $AB : AG = \text{Ἡμ. } \Gamma : \text{Ἡμ. } B = 413 : 997$. Καὶ $AB : BG = \text{Ἡμ. } \Gamma : \text{Ἡμ. } A = 413 : 877$. Καὶ $AG : BG = \text{Ἡμ. } B : \text{Ἡμ. } A = 997 : 877$.

Ἐκ δὲ τῆ πληρεσέρῆ τῶν ἡμίονων Κανονίῆ, ἐπειδὴ Ἡμ. $A = 8767268$. Καὶ Ἡμ. $B = 9971413$. Καὶ Ἡμ. $\Gamma = 4133693$, διὰ τῶνδε τῶν ἀριθμῶν, οἱ λόγοι τῶν εἰρημνῶν πλῶρῶν ἀκριβέστερον παρίσανται.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Β.

§. 875. Ἐσωσαν (§. 861.) γωνία, ὡς αἱ πρόθεν ληφθεῖσαι $A = 61^{\circ}, 15'$, $B = 94^{\circ}, 20'$ · καὶ τεῦθεν καὶ $\Gamma = 24^{\circ}, 25'$. Ἡ δὲ πλῶρα $B\Gamma$ ἔσω = 587, 036· εὔρεθήσεται ἔν ἐκ τῆ ἐπιτετμημνῆ Πίνακος ἢ πλῶρα AB τόνδε τὸν τρόπον.

λογ.

$$\begin{array}{r}
 \text{λογ. Ἡμ. Α} = 2, 94300 \\
 \text{λογ. Ἡμ. Γ} = 2, 61595 \\
 \text{λογ. ΒΓ} = 2, 76864 \\
 \hline
 5, 38459
 \end{array}
 \left. \vphantom{\begin{array}{r} \text{λογ. Ἡμ. Α} \\ \text{λογ. Ἡμ. Γ} \\ \text{λογ. ΒΓ} \end{array}} \right\} \begin{array}{l} \text{Πρόσθ.} \\ \text{Ἀφαίρ.} \end{array}$$

$$\text{λογ. ΑΒ} = 2, 44159$$

$${}^{\circ}\text{Ἔσιν ἄρα ἡ πλῆρὰ ΑΒ} = 276, +$$

Ἡ δὲ πλῆρὰ ΑΓ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξιχνυθήσεται, ὡς ὑπολογισμῶ τοιῶδε.

$$\begin{array}{r}
 \text{λογ. Ἡμ. Α} = 2, 94300 \\
 \text{λογ. Ἡμ. Β} = 2, 99869 \\
 \text{λογ. ΒΓ} = 2, 76864 \\
 \hline
 5, 76733
 \end{array}
 \left. \vphantom{\begin{array}{r} \text{λογ. Ἡμ. Α} \\ \text{λογ. Ἡμ. Β} \\ \text{λογ. ΒΓ} \end{array}} \right\} \begin{array}{l} \text{Πρόσθ.} \\ \text{Ἀφαίρ.} \end{array}$$

$$\text{λογ. ΑΓ} = 2, 82433$$

$${}^{\circ}\text{Ἔσιν ἄρα ἡ πλῆρὰ ΑΓ} = 667, +$$

Ἐκ δὲ τῶ πληρετέρας Πίνακος εὑρεθήσεται ὁ μὲν πρὸν ἀκριβέστερον.

$$\begin{array}{r}
 \text{λογ. Ἡμ. Α} = 9, 9428643 \\
 \text{λογ. Ἡμ. Γ} = 9, 6163382 \\
 \text{λογ. ΒΓ} = 2, 7686647 \\
 \hline
 12, 3850029
 \end{array}
 \left. \vphantom{\begin{array}{r} \text{λογ. Ἡμ. Α} \\ \text{λογ. Ἡμ. Γ} \\ \text{λογ. ΒΓ} \end{array}} \right\}$$

$$\text{λογ. ΑΒ} = 2, 4421386$$

$${}^{\circ}\text{Ἔσιν ἄρα ἡ πλῆρὰ ΑΒ} = 276, 783.$$

Ἐκ τῶν αὐτῶν τρίτων δοθέντων, τῇ τῶν ἀκριβέστερων λογαριθμῶν χρήσει, καὶ ἡ πλῆρὰ ΑΓ εὑρεθήσεται, ὡς ὑπολογισμῶ τοιῶδε.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Δ.

§. 877. Ἐστω (§. 863.) γωνία $B = 94^{\circ}, 20'$, αἱ δὲ περιέχουσαι τὴν γωνίαν πλευραὶ, ἢ μὲν $AB = 276, 783$ ἢ δὲ $BΓ = 587, 036$. Καὶ ἔστω τὸ τῶν γωνιῶν ἀθροισμα $A + Γ = 180^{\circ} - B = 85^{\circ}, 40'$. Ἐνθουτοι $\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ = 42^{\circ}, 50'$, καὶ $BΓ + AB = 863, 819$. Καὶ $BΓ - AB = 310, 253$. Ὄθεν αἱ λοιπαὶ γωνίαι διὰ τῶν ἐπιτετμημένων Πίνακος εὑρεθήσονται ἔτσι.

$$\text{λογ. } 864 = 2, 93651$$

$$\text{λογ. } 310 = 2, 491367$$

$$\text{λογ. } \text{Ἐφ. } (\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ) = 2, 96708$$

$$= 2, 93651$$

$$= 2, 491367$$

$$= 2, 96708$$

$$5, 45844$$

$$\text{λογ. } \text{Ἐφ. } (\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ) = 2, 52193.$$

Ἐσιν ἄρα ἡ γωνία ἢ τῆ εὑρεθείση ἐφαπτομένη $\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ$ ἀνήκουσα $= 18^{\circ}, 25'$ τῶ δὲ $\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ = 42^{\circ}, 50'$. Ἄρα $(\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ) + (\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ) = A = 61^{\circ}, 15'$. Καὶ $(\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ) - (\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ) = Γ = 24^{\circ}, 25'$.

Ἐκ δὲ τῶν διεξοδικωτέρων Πίνακος,

$$\text{Ἐσιν λογ. } BΓ + AB = 2, 9364227$$

$$\text{λογ. } BΓ - AB = 2, 49171607$$

$$\text{λογ. } \text{Ἐφ. } (\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}Γ) = 9, 9671225$$

$$= 2, 9364227$$

$$= 2, 49171607$$

$$= 9, 9671225$$

$$12, 4588385$$

$$\text{λογ. } \text{Ἐφ. } (\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ) = 9, 5224158$$

Ἐσιν ἄρα $\frac{1}{2}A - \frac{1}{2}Γ$, βραχυτέρι ἐλαίωτων ἢ $18^{\circ}, 25'$.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ε.

§. 878. Δεδοθῶσαν (§. 864.) αἱ πλευραὶ $BΓ = 587, 036$, καὶ $ΑΒ = 276, 783$, καὶ δὴ καὶ ἡ γωνία $A = 61^{\circ}, 15'$, καὶ ζητεῖσθαι ἡ γωνία $Γ$.

Ἔστω δὲ λογ.	$BΓ =$	2, 7686647	}
λογ.	$ΑΒ =$	2, 4421386	
λογ. Ἡμ. $A =$	$=$	9, 9428643	
		12, 3850029	

λογ. Ἡμ. $Γ = 9, 6163382$

ὡπερ ἀντιστοιχεῖ γωνία ὀξεῖα $24^{\circ}, 25'$ ἢ γὰρ ἡ ἀμβλεία $155^{\circ}, 35'$, ἢ τὸ αὐτὸ εὐρεθῶν ἡμίτονον προσανήκει, ἀταῦθα χώραν ἔχει, τὸ γὰρ ἐκ ταύτης, καὶ τῆς δοθείσης A , τῶν γωνιῶν ἀθροισμα, δυεῖν ὀρθῶν μᾶζον ἐστίν.

§. 879. Ἐὰν δὲ τῶν αὐτῶν δεδομένων πλευρῶν $ΑΒ$ καὶ $BΓ$, γωνίας δὲ τῆς $Γ = 24^{\circ}, 25'$, ζητηταὶ ἡ γωνία A ,

Ἔστω λογ.	$ΑΒ =$	2, 4421386	}
λογ.	$BΓ =$	2, 7686647	
λογ. Ἡμ. $Γ =$	$=$	9, 6163382	
		12, 3850029	

λογ. Ἡμ. $A = 9, 9428643$

Ἐπεὶ δὲ τῶ λογάρηθμῳ τῶδε ἀντιστοιχεῖσι γωνία, ἡ μὲν $61^{\circ}, 15'$, ἡ δὲ $118^{\circ}, 45'$, ὧν ἑκατέρω τῇ γωνίᾳ $Γ = 24^{\circ}, 25'$ προσεθεῖσα, ἀθροισμα παρέχεται δυεῖν ὀρθῶν ἔλαττον, ἐπίσης ἀμφω καὶ πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ζητήματος σωτελεῖσι· δεῖ μόντοι, ποτέρω ἐπὶ τῆς κειμένης ὑποθέσεως χώραν ἔχει, ἀλλὰ χόθου προσδιορίσασθαι.

Ε.Υ.Δ. ΠΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ξ'.

Σχ. 175.

§. 880. Ἐστω (§. 865.) ἐπὶ τῷ ἰσοσκελῆς τριγώνῳ $AB\Gamma$, πλάρᾳ $AG = 837$, καὶ $B\Gamma = 1426$ · καὶντεῦθεν $\Delta\Gamma = \frac{1}{2}B\Gamma = 713$. Ἐσται δὲ $AG : \Delta\Gamma = 'A\kappa : 'H\mu$. $\Delta\Delta\Gamma$. Εὐρεθήσεται δὲ διὰ τῶν ἐπιτομῶν Πίνακας,

$$\left. \begin{array}{l} \text{λογ. } AG = 2, 92272 \\ \text{λογ. } \Delta\Gamma = 2, 85309 \\ \text{λογ. } 'A\kappa = 3, 00000 \end{array} \right\}$$

$$5, 85309$$

$$\text{λογ. } 'H\mu. \Delta\Delta\Gamma = 2, 93037$$

Ἐσιν ἄρα ἡ ὑπὸ $\Delta\Delta\Gamma$ γωνία $= 58^\circ, 26'$ · καὶντεῦθεν $\Gamma = O - \Delta\Delta\Gamma = 31^\circ, 34'$.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ζ.

Σχ. 176.

§. 881. Ἐστω (§. 866.) ἐπὶ τῷ σκαλιῶς τριγώνῳ $AB\Gamma$, πλάρᾳ μεγίστη ἢ $B\Gamma = 973$ · ἢ δὲ $AB = 721$ · ἢ δὲ $AG = 380$ · καὶ ἔσται $BZ = AB - AG = 341$ · $BE = AB + AG = 1101$. Ἐνθεντοὶ $973 : 1101 = 341 : B\Delta$. Καὶ $B\Delta = \frac{1101 \times 341}{973} =$

$385, 8$ · ὃ καὶ διὰ τῶν λογαριθμῶν παραπλησίως ἂν εὐρεθῆ. Ἐκ τούτων ἔν εὐρίσκεται $\Delta\Gamma = B\Gamma - B\Delta = 587, 2$ · καὶ $\frac{1}{2}\Delta\Gamma = 293, 6$ · ἢ δὴ, τῆς βάσεως ἕσα ἡμίσεια, μετὰ τῶν σκέλεος AG , τὸ ἡμισυ τῆς ὑπὸ $\Delta\Delta\Gamma$ γωνίας παρέξει. Καὶντεῦθεν ἔν καὶ τὸ ταύτης παραπλήρωμα Γ , δῆλον ἔσται.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Η.

§. 882. Ἐάν (§. 871.) τό, τε ἡμίτονον εὐρεῖν δεῖ, καὶ τὸν τῶν ἡμιτόνων λογαριθμῶν τῶν κατὰ τόξον, ἢ γωνίαν $33^\circ, 57', 19''$, ληφθήσεται ἐκ τῶν

Καινο-

Κανονίς τὸ ἡμίτονον τὸ προσῆκον τῇ γωνίᾳ $33^{\circ}, 57'$, τότε 5584692, καὶ τέττα ἡ διαφορὰ ἢ ἀπὸ τῆς ἡμιτόνου τῆς ἐγγύς μείζονος γωνίας $33^{\circ}, 58'$, ἥτις διαφορὰ ἐστὶ 2413. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῶνδε τῶν τόξων ἢ γωνιῶν διαφορὰ, οἷς τὰ τοιαῦτα προσανήκει ἡμίτονα, ὡς ὡς κεῖται λεπτῶν, τῶν εἰς δῶτερα ἀναλυομένων $60'$ ἢ δὲ τῆς δοθείσης γωνίας διαφορὰ, ἀπὸ τῆς τῶν ὡς τῶ Πίνακι ἐλάσσονος γωνίας, $33^{\circ}, 57'$, ἐστὶ $19''$, ἔσται,

$$60'' : 19'' = 2413 : \pi.$$

τὸ δὲ π , ἡ ζητεμὴν ἔσται τῶν ἡμιτόνων διαφορὰ, ἥτις τῶ ἡμιτόνω 5584692 προσεθεῖσα, δώσει 5585456, εἰς ἡμίτονον τῆς γωνίας $33^{\circ}, 58', 19''$.

Ἐὰν δὲ ζητῆται ὁ τῆς ἡμιτόνου τῆς αὐτῆς γωνίας λογαριθμὸς, ληφθήτω ἐκ τῆς Κανονίς λογ. Ἡμ. $33^{\circ}, 57' = 9, 7469992$, καὶ τέττα τῆς λογαριθμοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ἐγγύς ἐχομένης διαφορὰ 1876 καὶ γινέσθω δὴ κἀνταῦθα·

$$60'' : 19'' = 1876 : \pi.$$

Ἐσται δὲ $\pi = 594$ ἡ ζητεμὴν τῶν λογαριθμῶν διαφορὰ, ἥτις τῶ λογαριθμῶ τῆς ἡμιτόνου τῆς γωνίας $33^{\circ}, 57'$ προσεθεῖσα, δίδωσι λογ. Ἡμ. $33^{\circ}, 57', 19''$ τὸνδε 9, 7470586.

§. 883. Ἐπὶ τῆς Γ'. Παραδείγ. (§. 876.), εὑρηται λογ. Ἐφ. $\Gamma = 9, 8674692$, καὶ τῶνδε ἀντιστοιχῆσαι γωνία $\Gamma = 36^{\circ}, 23' +$. Ἐὰν ἔν καὶ τὰ δῶτερά τις λαβεῖν ἐθέλη, λήψεται ἐκ τῆς Πίνακος λογ. Ἐφ. $36^{\circ}, 23'$, τὸν τῆς εὑρεθέντος ἐγγύς ἐλάσσονα, ὅς ἐστὶ 9, 8673583· τέττα δὲ ἡ διαφορὰ ἀπὸ τῆς ὡς τῶ Πίνακι ἐγγύς ἐπομένης, ἐστὶ 2645. Ἡ δὲ τῆς αὐτῆς διαφορὰ ἀπὸ τῆς λογαριθμοῦ τῆς εὑρεθέντος 1109. Ἐνθῶντοι,

$$2645 : 1109 = 60'' : \pi.$$

"Εσι δὲ $\pi = 25$ " ἡ ζήτημένη τῶν γωνιῶν διαφο-
ρα, ἥτις ἄρα ἢ δέον προσεθεῖσα, δίδωσι $\Gamma = 36^\circ,$
 $23', 25''$.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Θ.

Σχ. 174. §. 884. Ἐπὶ τῷ αὐτῷ Παραδείγ. Γ. πρὸς γω-
νίαν ὀρθῶς τὴν Β, διὰ τῷ κατ' ἐπιτομίῳ Πίνακος,
εὔρηται γωνία ἡ Γ μοιρῶν 45 ἐλάσσων. Ζήτημένης
δὲ τῆς Α, ὁ ὑπολογισμὸς ἀν εἴη τοιόσδε.

$$\begin{array}{r} \text{λογ. } AB = 2, 38202 \\ \text{λογ. } B\Gamma = 2, 51455 \\ \text{λογ. } \Lambda\kappa = 3, 00000 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} \text{λογ. } AB \\ \text{λογ. } B\Gamma \\ \text{λογ. } \Lambda\kappa \end{array}} \right\}$$

$$5, 51455$$

$$\text{λογ. } \text{ΕΦ. } \Lambda = 3, 13253$$

ὄγεμνῶ λογαρίθμος ἔστω, ἐν τῷ κατ' ἐπιτομίῳ ἐκεί-
νω Πίνακι μὴ παρῶν, τὴν γωνίαν ἀμέσως ἐ χρη-
γῆς τριγάρῃν ὑφαίρειθω ἀπὸ 6, 00000, καὶ ὑπο-
λειφθήσεται λογ. Σωεφ. $\Lambda = 2, 86747$. ὥπερ
ἀντιστοιχεῖ $= 53^\circ, 36'$.

§. 885. Ἐσω ἐπὶ τῷ $AB\Gamma$ τριγώνῳ γωνία
 $\Gamma = 24^\circ, 25'$. Ἐσαμ δὲ $A + B = 180^\circ - \Gamma = 155^\circ,$
 $35'$. Ἐνθουτοι $\frac{1}{2}A + \frac{1}{2}B = 77^\circ, 48'$. Ἐσω ἔν
 $\Lambda\Gamma = 2430$, καὶ $B\Gamma = 758$. Ἐσαμ δὲ $\Lambda\Gamma + B\Gamma =$
 3188 καὶ $\Lambda\Gamma - B\Gamma = 1672$. Εἰ τοίνυν ἐκ τέτων
δεῖσαι τὰς λοιπὰς γωνίας τῷ τριγώνῳ προσθερεῖν,
τῷ λογαρίθμῳ χρεία τῆς ἐφαπτομένης, πρὸς γω-
νίαν $77^\circ, 48'$, ἡλίκος ἐκ ἄνεσιν ἐν τῷ ἐπιτετμημένῳ
Πίνακι. Καὶ ληπτέον ἄρα τὸν λογαρίθμον τῆς κα-
τὰ τὴν γωνίαν $77^\circ, 48'$, σιωεφαπτομένης, ὅς ἐστίν,
 $2, 33445$ καὶ ἀφαίρετέον τῷτον ἀπὸ 6, 00000,
λοιπὸς γὰρ ἔσαμ λογ. Ἐφ. $77^\circ, 48' = 3, 66555$.
δι' ἧ ὁ ὑπολογισμὸς ἔσαμ,

$$\left. \begin{array}{l} \text{λογ. } (ΑΓ + ΒΓ) = 3, 50352 \\ \text{λογ. } (ΑΓ - ΒΓ) = 3, 22324 \\ \text{λογ. } \text{Έφ. } (\frac{1}{2}B + \frac{1}{2}A) = 3, 66555 \end{array} \right\}$$

$$6, 88879$$

$$\text{λογ. } \text{Έφ. } (\frac{1}{2}B - \frac{1}{2}A) = 3, 38527$$

Ἄλλ' ἐδύτι μάλλον ἐδ' ὁ λογάριθμος ἔτος ἄεσιν ὡ τῶ Πίνακι. Ἐάν δὲ ἀφαιρεθῆ ἀπὸ 6, 00000, καταλείψει λογ. ΣΥΝΕΦ. $(\frac{1}{2}B - \frac{1}{2}A) = 2, 61473$, ὡπερ ἀντιστοιχεῖ $\frac{1}{2}B - \frac{1}{2}A = 67^\circ, 30'$. Ἡ δὲ τῆ $\frac{1}{2}B + \frac{1}{2}A = 77^\circ, 48'$ προσεθεῖσα, δίδωσι $B = 145^\circ, 24'$ ταύτης δ' ἀφαιρεθεῖσα, ὑπολείπει $A = 10^\circ, 12'$.

§. 886. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τῶν ἐφαπτομῶν λόγος, τῶ τῶν σιωεφαπτομῶν ἀντιπέπονθαι, ὁ αὐτὸς ὑπολογισμὸς μικρὸν ἂν ἔχοι βραχυλογηθῆαι.

$$\left. \begin{array}{l} \text{λογ. } (ΑΓ - ΒΓ) = 3, 22324 \\ \text{λογ. } (ΑΓ + ΒΓ) = 3, 50352 \\ \text{λογ. } \text{ΣΥΝΕΦ. } (\frac{1}{2}B + \frac{1}{2}A) = 2, 33445 \end{array} \right\}$$

$$5, 83797$$

$$\text{λογ. } \text{ΣΥΝΕΦ. } (\frac{1}{2}B - \frac{1}{2}A) = 2, 61473$$

Ἐσι δ' ὁ αὐτὸς τῶ μικρὸν ἀνωτέρω εὔρεθῆτι, δίδωσιντε γωνίαν τιῶ αὐτῶ.

